

Speleološka ekspedicija „Srednji Velebit 2016“

Spust prema Urbanskoj dolubi. Foto: Neven Korač

Damir Janton

Speleološki klub Ozren Lukić, Zagreb

Speleološka ekspedicija „Srednji Velebit 2016“ u organizaciji SK Ozren Lukić nastavak je na ekspediciju „Srednji Velebit-Laktin vrh 2015“ tijekom koje je istraženo 17 speleoloških objekata. U nekim od tih objekata ostale su perspektive za daljnje napredovanje, u neke objekte nismo ni ušli tijekom 2015., a glavni cilj u 2016. godini bilo je daljnje rekognosciranje šireg područja. Tijekom 2015. godine mjesto kampa bila je Kugina kuća, no ove smo godine odlučili promijeniti mjesto kampa. Tijekom jedne predakcije u svibnju 2016. godine u kojoj je sudjelovalo osam članova kluba, pronašli smo pogodno mjesto za kamp te napravili ložište i ostale manje zahvate da bi kamp bio što ugodniji za boravak.

Život u kampu. Foto: Emilija Korač

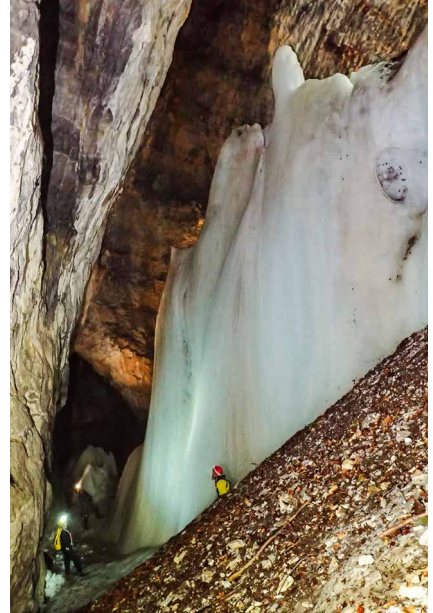
Plan istraživanja i tijek ekspedicije

Glavni cilj ekspedicije bio je nastavak istraživanja u tri najveća jamska objekta sa prethodne ekspedicije - jami Fikserici, jami Kiflici i jami Snjeguljac. Osim ta tri objekta, u 2015. godini pronađeno je još osam objekata koja je bilo potrebno istražiti. Uz istraživanja u već pronađenim objektima, jedan od glavnih ciljeva je bilo širenje područja rekognosciranja s nadom pronalaska još novih

speleoloških objekata. Kamp je bio smješten na području Barica, 1,5 km sjeverno od Kugine kuće, 200-tinjak metara zapadno od glavne velebitske ceste, uz jedan sporedni šumski put. Područje je vrlo zahvalno jer se automobilom može doći na samo mjesto kampa što znatno olakšava logistički dio ekspedicije. Vodom smo se opskrbljivali na izvoru Težakovac. Rekognosciranje terena, u odnosu na prošlu godinu, proširili smo na područje Težakovačkog bila i padina Dokočinca, Jasenovačke kose te

Ulaz u jamu Snjeguljac. Foto: Vedran Sudar

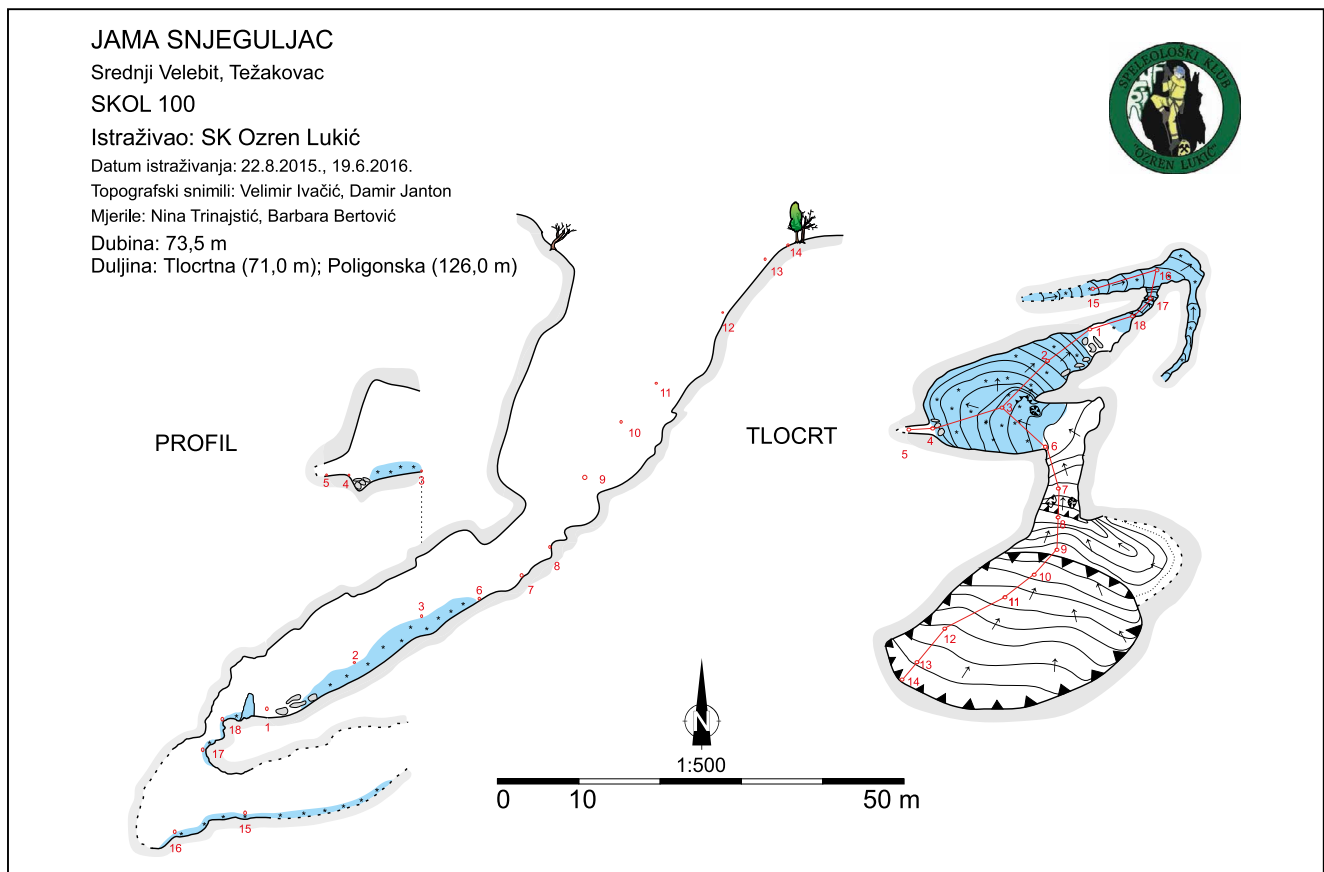
Detalj iz jame Snjeguljac. Foto: Vedran Sudar

Matića dolca i Bačić vrha, a dodatno smo pretraživali i teren koji smo prošli prethodne godine. Osim speleoloških istraživanja nastavili smo sa provođenjem geoloških te biospeleoloških istraživanja, a veću smo pozornost ove godine posvetili i fotografiranju. U dogovoru sa djelatnicima NP Sjeverni Velebit provedena su speleološka, geološka i biospeleološka istraživanja u tri objekta na području Štirovače koja su tom prilikom i topografski snimljena.

Jama Snjeguljac

Jama Snjeguljac koja se nalazi na području Težakovca, pronađena je tijekom ekspedicije 2015. godine. Prvo istraživanje jame odrađeno je 22. 8. 2015. godine kada je jama istražena i nacrtana do 57 m dubine. Jamu karakterizira veliki otvor (33 x 25 m) te ulazna kosina koja se spušta u veliku dvoranu koja je većim dijelom u snijegu i ledu. Dvorana se širi, a u svom boku na najnižoj točki nastavlja se vertikalna gdje se stalo s istraživanjem u 2015. Ove smo godine istražili i tu vertikalnu (dubine 17 m) te došli do

dna jame. Jama završava pukotinom koju s jedne strane zatvara stijena, a s druge strane led. Cijela novoistražena vertikalna s jedne strane ima ledeni zid koji se proteže i u gornjoj dvorani, iz čega je vidljivo da je sloj leda u ponekim dijelovima jame debljine preko 25 m. Jama je u cijelosti topografski snimljena, a iskorištena je i prilika za fotografiranje u jami s obzirom na njene dimenzije i količinu leda. Inače, snijeg i led nisu rijetka pojava u objektima na ovom dijelu Velebita s obzirom na visoke nadmorske visine ulaza, a dodatna pogodnost za veliku količinu snijega i leda su i široki i veliki

jamski otvori. Jama Snjeguljac sa svoja je 73,5 m dubine najdublja istražena jama tijekom ekspedicije. Ostaje mala vjerojatnost da postoji nastavak jame koji je zatvoren ledom.

Jama Kiflica

Jamu Kiflicu, poznatiju pod imenom Jama iznad Kugine kuće, također smo počeli istraživati tijekom kampa 2015. Ulaz u jamu nalazi se na svega metar udaljenosti od planinarske staze koja vodi od Kugine kuće prema Laktinom vrhu. Tijekom 2015. godine ponovljen je nacrt jame koju je istražio SO Željezničar 1987. godine, a autor nacrt bio je Ozren Lukić. Tijekom ponavljanja nacrtu uočeni su neki upitnici, većinom penjevi i prečkanje. Ove smo godine zatvorili glavni upitnik u jami prečkanjem iznad vertikale gdje se ušlo u kraći meandar koji završava dimnjakom. U jami koja se grana na jednu glavnu vertikalu i dvoranu te dvije sporedne vertikale, ostao je još jedan upitnik, penj od 10-tak metara na dnu dvorane na oko 40 metara dubine.

Špilja u Štirovači

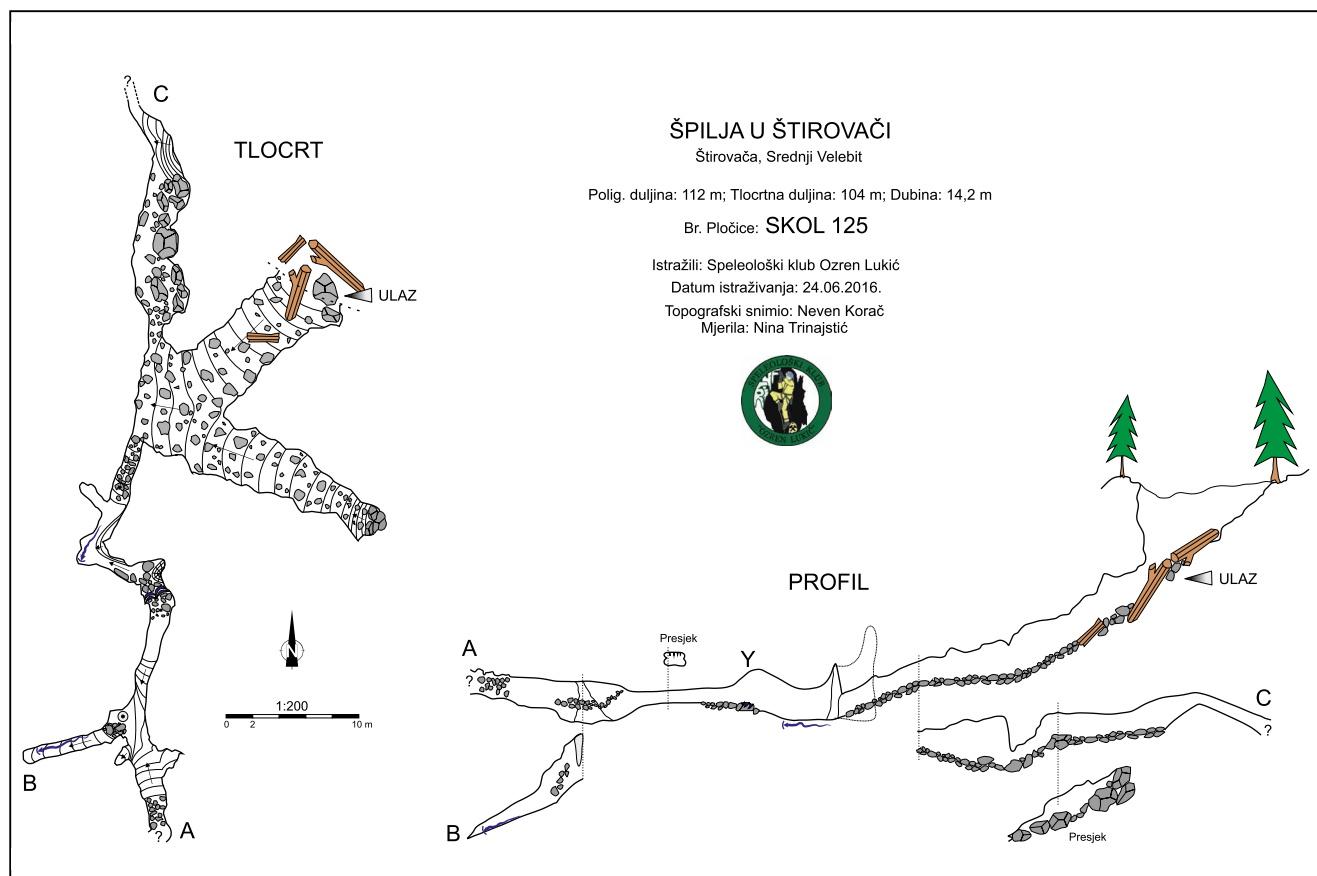
Špilju u Štirovači istraživali smo u suradnji sa djelatnicima NP Sjeverni

U špilji u Štirovači. Foto: Nina Trinajstić

Velebit, prvenstveno zbog geoloških istraživanja. Prilikom istraživanja napravljen je i detaljan topografski snimak špilje, a paralelno su izvedena i biospeleološka istraživanja. Špilja se nalazi 15-tak minuta hoda sjeveroistočno od izvora na Štirovači. Ulaz u špilju nalazi se u neposrednoj blizini većeg jamskog otvora Jame u Štirovači koja je također istražena i topografski snimljena paralelno uz istraživanje špilje. Od kršljivog ulaza u špilju u koji se za kišnih razdoblja slijeva veća količina vode, siparom se silazi do velike dvorane iz koje se račvaju tri kanala. Dok dva kanala

završavaju brzo, jedan penjem, drugi suženjem, onaj u smjeru juga popraćen je aktivnim tokom koji se pojavljuje i gubi na nekoliko mjesta u kanalu. Južni kanal također ima dva kraka, jedan krak završava sa suženjem i sitnim pijeskom gdje se gubi voda, dok drugi krak završava suženjem iz kojeg se osjeti jako strujanje zraka te je na ovom mjestu najveća perspektiva za daljnje istraživanje, no da bi se nastavilo potrebno je proširiti prolaz u stijeni. Sadašnja duljina špilje iznosi 112 m, dok se dosegla dubina od 14,2 m.

JAMA OBITL Srednji Velebit

Br. pločice: SKOL 126

Datum istraživanja: 25.6.2016.

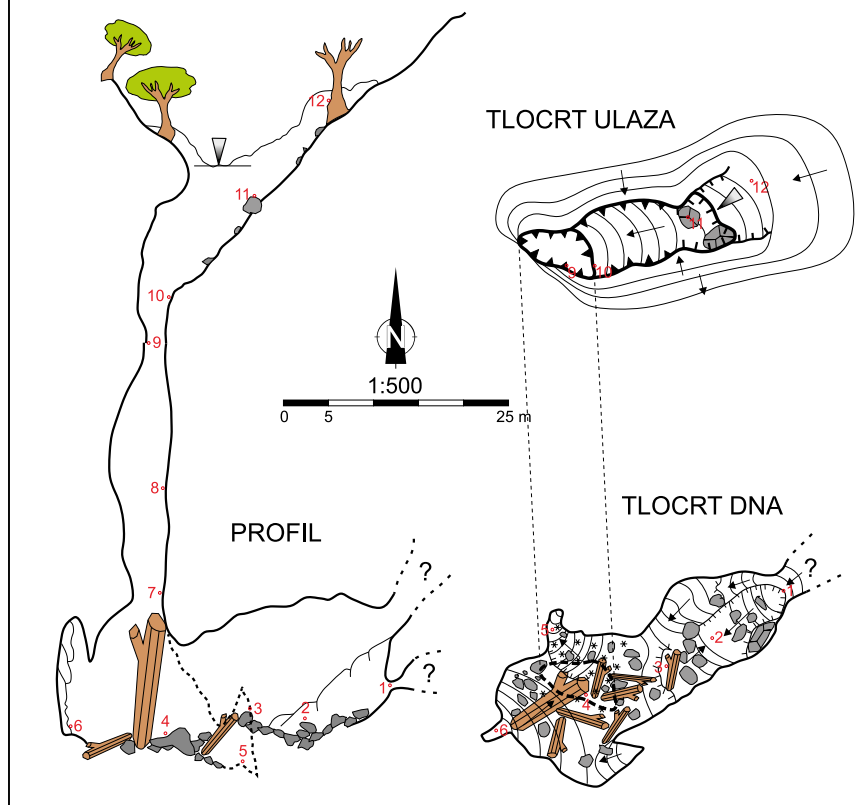
Istražili: Speleološki klub Ozren Lukić

Topografski snimio: Filip Presečki
Mjerili: Damir Janton, Neven Korlač

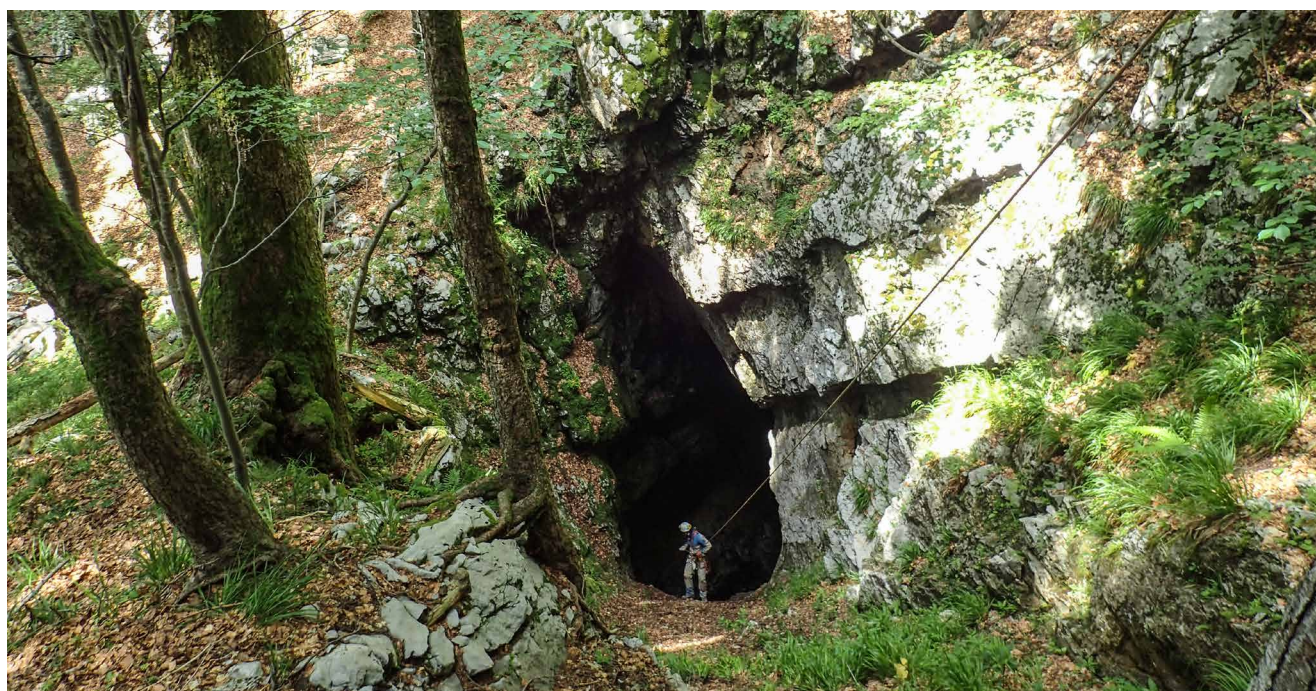
Polig. duljina: 123 m

Tloc. duljina: 66 m

Dubina: 62 m

Jama Obitl

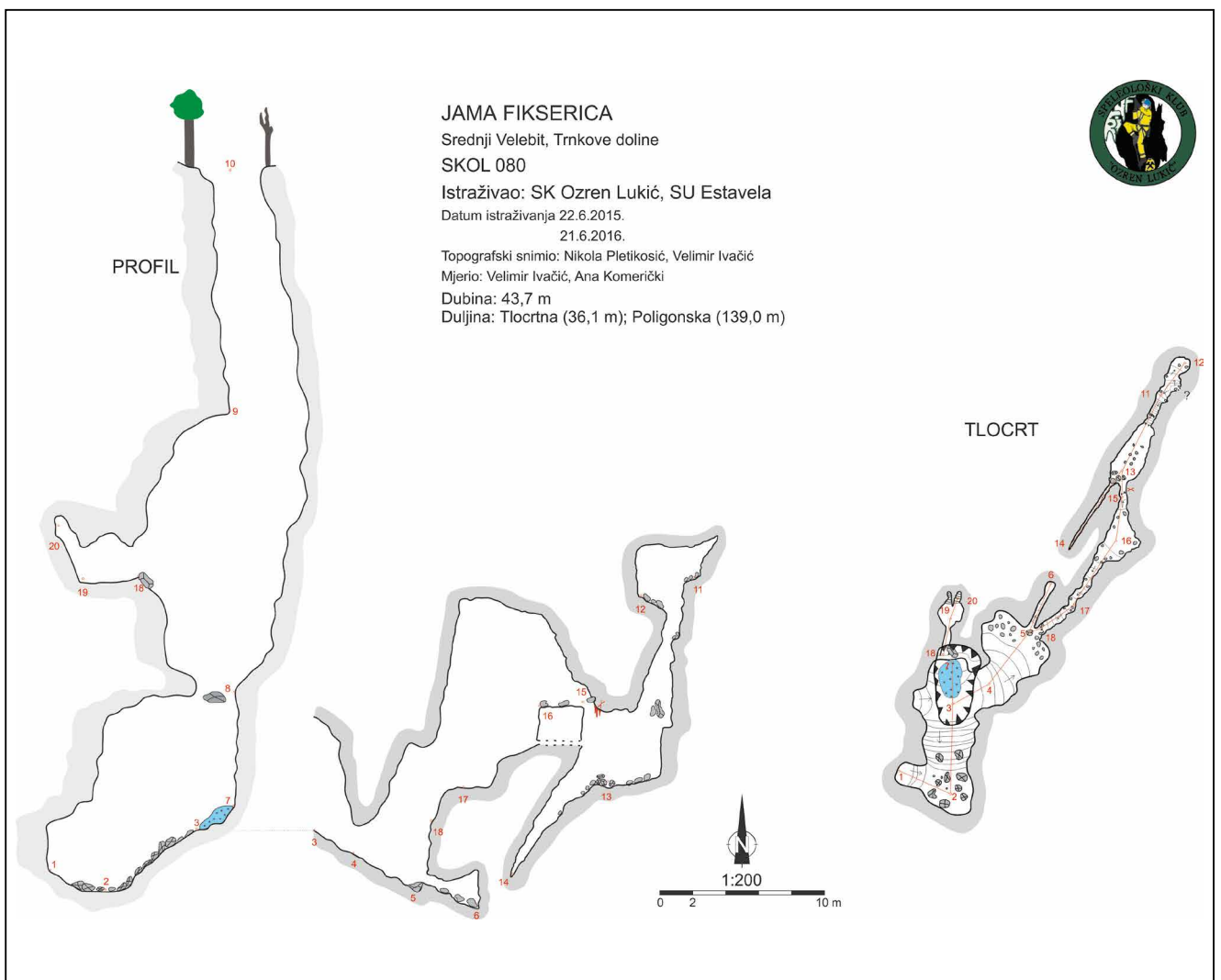
Jama Obitl pronađena je prilikom rekognosciranja područja od Kuginih dolina u smjeru zapadnih padina Laktinog vrha. Jamu karakterizira veliki pukotinski otvor, tj. velika kosina koja prelazi u vertikalu. Kao što to obično i biva, u objekt se ušlo posljednjeg dana istraživanja na ekspediciji te se pokazao i kao najperspektivniji od svih do tada istraženih. Nakon ulazne i vrlo kršljive i opasne kosine ulazi se u ispranu i prostranu 40-metarsku vertikalnu iz koje se prevjesno spušta u veliku dvoranu čije je dno prekriveno snijegom, kršjem i drvenim trupcima. U istočnom dijelu jame penjem preko saljeva ulazi se u još jednu veliku dvoranu, dok se ispod te dvorane kroz pukotine nazire uski kanal. S obzirom na kraći vremenski rok, nacrtan je skoro svaki novoistraženi prostor u objektu, dok su dva navedena upitnika ostavljena za neka buduća istraživanja. U jami se stalo na 62 m dubine.

Ulaz u jamu Obitl. Foto Damir Janton

U jami Fikserici. Foto: Dino Grozić

Jama Nevjernica

Sr. Velebit, Smrčevac

Broj pločice: SKOL 119

Istraživao: SK Ozren Lukić

Datum istraživanja: 21.6.2016.

Topografski snimila: Barbara Bertović

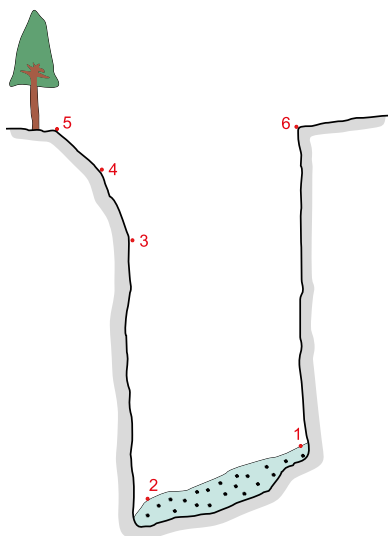
Mjerio: Damir Janton

Dubina: 17 m

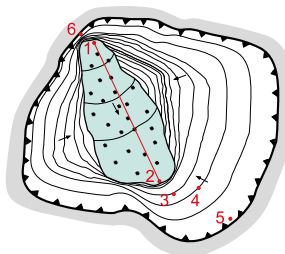
Duljina: Tlocrtna (11,3 m); Poligonska (25,8 m)

Profil

Tlocrt

1:200

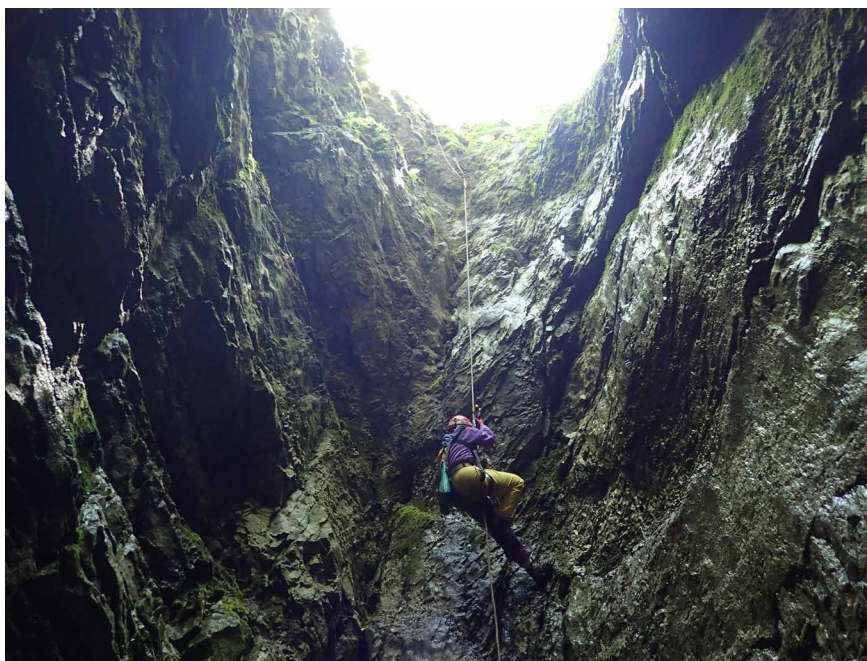
0 2 10 m

Rezultati ekspedicije

Ukupno je istraženo i nacrtano 27 speleoloških objekata od kojih su 24 novopronađena. Od toga, 15 objekata se može klasificirati kao špilje, dok su preostalih 12 jame. Ukupno novo istraženih metara u dubinu je 298, dok se istražilo 766,8 novih metara u dužinu. Najdublja istražena jama je Snjeguljac sa 73,5 metara dubine, dok je najduži objekt jama Fikserica sa 139 metara. Od većih objekata još valja izdvojiti jamu Kiflicu sa 132 metra dužine i 56,8 metra dubine, Špilju u Štirovači sa 112 metara dužine, te jamu Obitl koja trenutno ima 62 metra dubine i 123 metra dužine, no ima i dva velika upitnika za daljnje istraživanje. Uz istražene objekte, pronađena su i dva nova u kojima nije provedeno istraživanje.

Uz speleološka istraživanja, u nekim objektima provedena su geološka istraživanja, u jednom objektu pronađen je paleontološki nalaz, dok je u sedam različitih objekata provedeno biospeleološko istraživanje te su uzeti uzorci. Vrijedan rezultat kampa je i otvaranje novih područja za istraživanje. Velika pažnja bila je posvećena i fotografiranju, a ono što će nam svakako ostati je i novo mjesto za kamp koje će biti polazište za nova istraživanja u nadolazećim godinama.

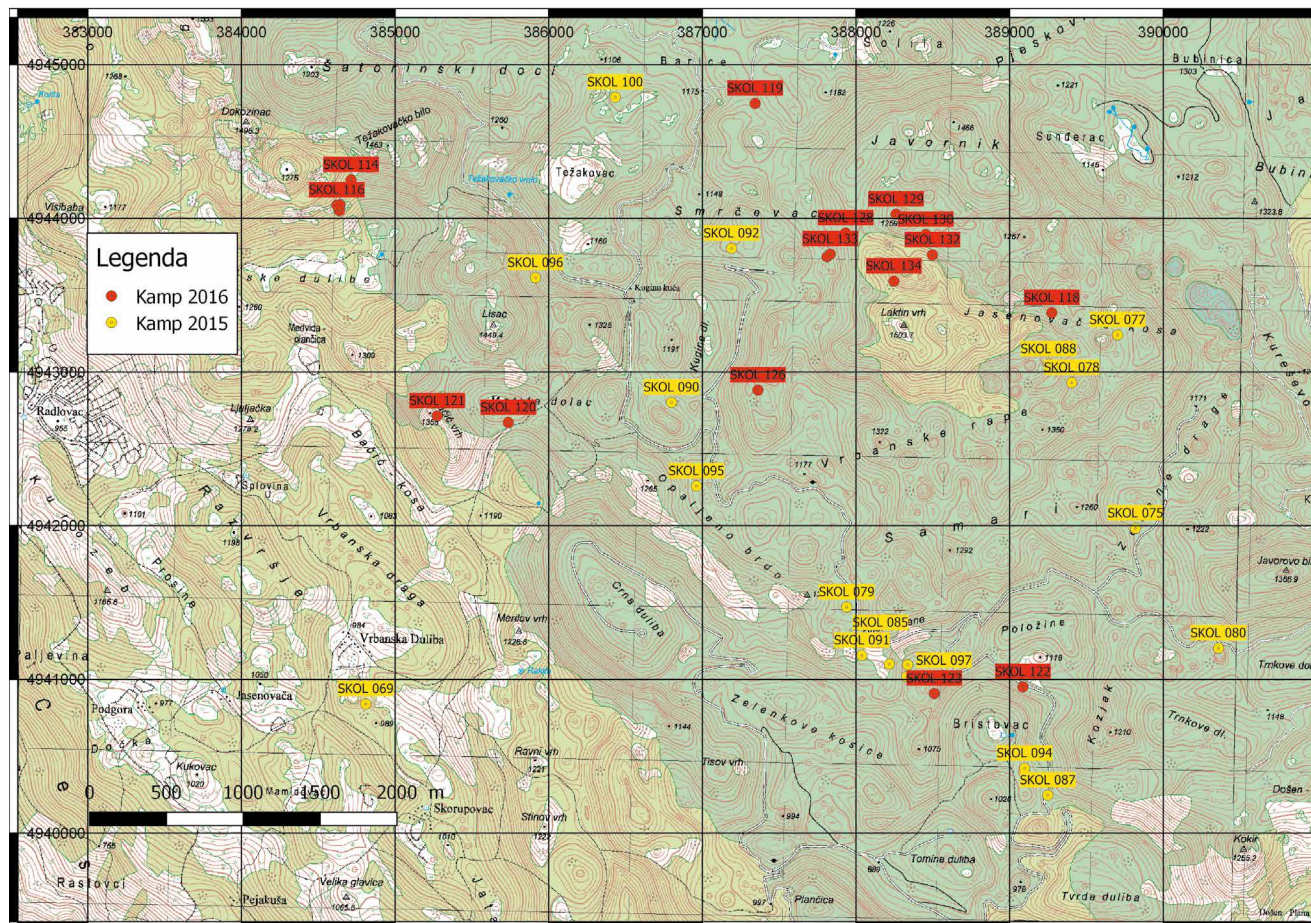
U razdoblju 18. - 26. lipnja 2016. kroz kamp je prošlo 24 sudionika iz 4 speleološke udruge. Iz SK Ozren Lukić: Bertović Barbara, Dadić Dino, Ivačić Velimir, Janton Damir (voditelj ekspedicije), Kekelj Lana, Kodrić Dora, Komerički Ana, Korač Neven, Kuharić Nikolina, Leopold Roman, Ljubešić Marko, Murgić Mirko, Presečki Filip, Sudar Vedran, Tarnaj Irena, Trinajstić Nina; iz SO PDS Velebit Ličko Marko; iz SU Estavela Grozić Dino; iz HBSD-a Marović Marijan; iz NP Sjeverni Velebit Kljajo Dubravka te od gostiju Belak Goga, Jukić Nataša, Korač Emilija.

Jama Nevjernica. Foto Damir Janton

Tablica istraženih objekata na ekspediciji „Srednji Velebit 2016“

Broj pločice	Ime objekta	Dubina (m)	Duljina (tlocrtna/poligonska) (m)
SKOL 100	Jama Snjeguljac	73,5	71 / 126
SKOL 092	Jama Kiflica	56,8	72,8 / 132,2
SKOL 080	Jama Fikserica	43,7	36,1 / 139
SKOL 078	Jama Zlato moje	36,2	23,5 / 51,7
SKOL 088	LV2 špilja	5,5	25,7 / 27,7
SKOL 090	Lovozakupnikova jama	15	14,7 / 27,7
SKOL 114	Jama Ema	22	17,4 / 36
SKOL 115	Špilja Mali brlog	0,5	6,9 / 7
SKOL 116	Špilja Orhideja	2+	5,6 / 6
SKOL 117	Špilja Brlog	2,1	9,5 / 10
SKOL 118	Jama LV3	10	2,5 / 11
SKOL 119	Jama Nevjernica	17,2	11,3 / 25,8
SKOL 120	Matiča špilja	7,4	14,5 / 17,3
SKOL 121	Plička jama	16	13,5 / 21,2
SKOL 122	Špilja HC kratki rukavi	11,8	13,8 / 18,1
SKOL 123	Špilja Sveti Rokić	4+	8,9 / 9,9
SKOL 124	Jama u Štirovači	14,1	24,7 / 29,6
SKOL 125	Špilja u Štirovači	14,2	104 / 112
SKOL 126	Jama Obitl	62	63,6 / 123,2
SKOL 127	Špilja Nož	1,8	5,6 / 6,5
SKOL 128	Jama Litiotes	5,2	14,5 / 18
SKOL 129	Špilja Disco club	3	8,8 / 9,4
SKOL 130	Špilja Veliko razočaranje	12,5	30,3 / 33,3
SKOL 131	Jedva špilja	0,5	6,9 / 7
SKOL 132	Sedma jama	12	10,8 / 16,4
SKOL 133	Špilja Tubaruša	9,7	39,7 / 41,3
SKOL 134	Špilja Pazi glavu	3,5	11,8 / 13,5

Karta istraživanog područja. Izradio: Nikola Pletikosić

Donatori i sponzori

I ova je ekspedicija bila organizirana uz veliku pomoć donatora i sponzora, a to su redom: Rudarsko-geološko-naftni fakultet, Geoaqua d.o.o., Zagrebačka pivovara, pivovara 'Ličanka', Jamnica d.d., Red Bull Adria d.o.o. i PIP. Ovim putem im se od srca zahvaljujemo jer su uvelike pomogli organizaciju i samo održavanje ekspedicije.

Planovi za daljnja istraživanja

Speleološki klub Ozren Lukić u malo

više od dvije godine istraživanja na području Srednjeg Velebita, tijekom dvije ekspedicije te nekoliko vikend akcija, do sada je ukupno istražio 44 speleološka objekta te postoji još nekoliko objekata koji nisu istraženi. S obzirom da je područje pokazalo veliku perspektivu za pronalaznjem novih speleoloških objekata, SK Ozren Lukić nastaviti će sa sustavnim speleološkim istraživanjima koja će biti popraćena biospeleološkim, geološkim te hidrogeološkim istraživanjima. Na području Barica izrađena je nova baza, tj. mjesto za kamp kao polazište za buduća istraživanja te se

nakon dvije godine rekognosciranja može zaključiti koja područja u okolini Kugine kuće i Laktinog vrha nude veću perspektivu za pronalaznje novih objekata.

Literatura

- Janton D., Leopold R. 2015.; Speleološka ekspedicija 'Srednji Velebit-Laktin vrh 2015', Subterranea Croatica, Vol.13, No. 19, 16-20
- Janton D. 2016.; Speleološka ekspedicija 'Srednji Velebit 2016', www.skol.hr, (3.7.2016).

Sudionici na kraju ekspedicije. Foto: Filip Presečki

Speleological Expedition to Middle Velebit 2016

From 17th to 26th June 2016, the Speleological Club Ozren Lukić (SCOL) organised an expedition to the Middle Velebit Mountains. Altogether 24 participants from 4 caving clubs visited and lived in the camp, which was based in the Barice area. Out of the 27 caves which were explored during the expedition, 24 were new discoveries. The deepest cave explored during the expedition was Snjeguljac which is 73,5 metres deep but is famous for the large amounts of ice inside. Along with speleological research, geological and biospeleological research was conducted and a considerable amount of attention was given to photodocumentation. SCOL will continue systematic research of this spelologically promising area in the coming years.